

žarek dobrote

4/XII
april
2014

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Problematika alkohola v prometu
V LUČI STROKOVNOSTI

4 ••• Ne smem se maščevati

MEDGENERACIJSKA SOLIDARNOST

5 ••• Delo in nedelo

V OBMOČJU SOČUTJA

6 ••• Družina in / ali kariera

8 ••• Dvomljivcem svetovati

CELJE

9 ••• Zajtrk po žensko

9 ••• Tečaj nege na domu

KOPER

9 ••• Popoldan in večer na Slapu

10 ••• "Dobro delo dobro dene"

LJUBLJANA

10 ••• "Stisnilo me je v srcu, da se kot mama ne morem pogovoriti o otroku z učiteljico"

MARIBOR

11 ••• 20. obletnica ŽK Zreče

MURSKA SOBOTA

12 ••• Duhovna obnova sodelavcev karitas

NOVO MESTO

13 ••• Občni zbor ŽK Škocjan

14 ••• Pomoč Karitas sosednjim državam

15 ••• Pustna sobotna iskrica

16 ••• Preventivna akcija - 40 dni brez alkohola

17 ••• Veselite se življenja

18 ••• Pomen sodelovanja med javno upravo
in nevladnimi organizacijami

19 ••• KARITAS - v službi človeškega dostojanstva

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

1. 4. ob 17.00 tečaj nega bolnika na domu, gostja s. Francka Saje
2. 4. ob 18.00 obred judovske pashalne večerje za krščanska občestva
7. 4. ob 17.00 kuharski tečaj, vodi Helena Golob, velikonočne dobrote
22. 4. ob 17.00 tečaj nege bolnika na domu, gostja Justina Palčnik
25. 4. ob 17.00 izobraževanje za sodelavce Karitas in druge, ga. Zdenka Jan, *Nasilje nad starejšimi*

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

5. 4. Dobrodela prodajna razstava pirhov, Lična hiša Ajdovščina
7. 4. Srečanje Karitas vipavske dekanije in DK Idrija Cerklje
8. 4. Srečanje Tolminske OK in druženje generacij Ilirska Bistrica
9. 4. Srečanje Istrske OK
10. 4. Postno predavanje Ajdovščina: Branko Cestnik

POMAGAJMO PREŽIVETI

Mojca Kepic

Pred nami so velikonočni prazniki. In še je tu postni čas, ko se z odpovedjo za solidarnost in dobrimi deli, medsebojno pomočjo, trdom za razumevanje, pripravo dobrot ter čiščenjem pripravljamo na dan vstajenja in ko bodo mize obložene s polno dobrotami. Prav je, da se tega skupaj veselimo. Žal pa so med nami tudi družine in posamezniki, ki si vsega tega ne bodo mogli privoščiti. Ob tem smo povabljeni k solidarnosti in odprti dlani za soljudi.

Papež Frančišek je v poslanici za postni čas zapisal: »Postni čas je čas, primeren za izničenje. Prav bo, da se vprašamo, katerim rečem se lahko odpovemo, da bi pomagali obogatiti druge s svojim uboštvo. Ne pozabimo, da pravo uboštvo boli: izničenje brez razsežnosti pokore ne bi veljalo,« in dodal, da ne zaupa »dajanju miloščine, ki nič ne stane in ne boli«.

Pomagajmo preživeti vsem, ki se soočajo s trajno brezposelnostjo in je njihov vsakdan vedno težji in poln bremen. Tudi letos bomo pred prazniki nagovarjali ljudi dobrega srca za učinkovito pomoč ljudem v stiski.

Zavedamo se, da mnogi trkajo na vrata, eni bodo odprli in darovali, drugi pa bodo prosili za našo pomoč. Vsakega se razveselimo in pot nadaljujmo z besedami upanja, da čas čez leto dni ne bo ponujal toliko različnih potreb po pomoči. Želimo si, da bi prazniki minevali s čim manjšimi skrbmi.

12. 4. Obisk v Domu, Markovec
12. 4. Duhovna obnova slepih in slabovidnih, Vipavski križ
13. 4. Obisk v domu Izola in Postojna
16. 4. Obisk v bolnišnici Valodoltra
21. 4. Velikonočna maša v domu I. Bistrica
Obisk v domu Lucija
Dobrodelni srečelov, Koštabona
22. 4. Srečanje Goriške OK
25. 4. Obisk v domu Gažon
26. 4. Duhovna obnova Ilirska Bistrica
28. 4. Počitniški programi za otroke v Ajdovščini in na Slapu

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

15. 4. Postna duhovna obnova sodelavk in sodelavcev Škofijske karitas Ljubljana

26. 4. Vsakoletno romanje sodelavcev Župnijskih karitas k Lurški Materi Božji v Brestanico

ŠKOFIJSKA KARITAS MURSKA SOBOTA

april 2014 Blagoslovitev prostorov Lazarjevega Doma

v katerih bo delovala Ljudska kuhinja

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

12. 4. ob 9.00 Duhovna obnova sodelavcev ŠK Novo mesto

v Šentjerneju, vodi msgr. mag. Metod Pirih

• FOTO NASLOVNA STRAN Andrej Gombač in ZADNJA STRAN Arhiv študentskega doma sv. Elizabete •

tema meseca

PROBLEMATIKA ALKOHOLA V PROMETU

Mateja Markl, univ. dipl. psih.

Vodja Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Alkohol uživamo zaradi njegovih učinkov in zaradi socialnih pomenov, ki mu jih pripisujemo. Alkohol je snov, ki »čarobno« spremeni svet, saj učinkuje na naše telo oziroma na naša čutila tako, da doživljamo našo okolico na spremenjen (ne-realni) način. **Alkohol je legalna droga**, ki:

- ga uporablja večina posameznikov v naši družbi,
- večina odraslih posameznikov ni v zadostni meri kritična do varljivosti učinkov uživanja le-tega, zato lahko pride do zlorabe alkohola.

Do težav pri vožnji pod vplivom alkohola pride, ko pride do toksičnih učinkov alkohola na posameznika. Alkohol je legalna droga, ki vpliva na voznikovo ravnanje tudi pri majhnih količinah. V raziskavah, ki so jih naredili v tujini, so ugotovili, da že s prvim kozarcem alkoholne pijače začnejo slabeti vozniške sposobnosti, podaljšuje se reakcijski čas in povečuje se število napačnih odločitev. Z večanjem koncentracije pa se negativne posledice povečujejo. Dogovorjena meja za običajne voznike je 0,24 g alkohola na l izdihanega zraka ali 0,5 grama alkohola na kg telesne teže, za začetnike, poklicne voznike in druge posebne skupine voznike pa je zahtevana popolna treznost.

Alkohol pomembno vpliva na posameznikovo dožemanje sveta, saj zmanjšuje posameznikovo sposobnost samokontrole. V začetku alkohol povzroči dvig aktivnosti, zato se lahko posameznikovo vedenje kaže kot bolj pogumno, tvegano. Nato sledi upad ter številne težave v funkcioniranju posameznika. V spodnji tabeli so našteje glavne posledice na vozniške sposobnosti.

Učinki alkohola, pomembni za varno sodelovanje v prometu in vožnjo, so:

- vid:** zoži vidno polje, zmanjša odpornost na bleščanje, oslabi sposobnost prepoznavanja različnih odtenkov svetlobe, zmanjša zmožnost očesne leče na prepoznavanje barv – posledično tako vpliva na zaznavanje gibanja, globine, dožemanje oddaljenosti/bližine,
- motoriko:** upočasni hitrost odzivanja in spremeni doživljanje časa,

- samodojemanje:** povzroči samoprecenjevanje, odsotnost uvida v oslABLJENO delovanje čutil, daje občutek poguma in vsemogočnosti pri obvladovanju stvari, ki se jih človek loti v opitem stanju,
- čustvena stanja:** spodbudi negativno doživljanje, ki je ob dolgotrajnem pitju stopnjevano do resnih in globljih čustvenih težav, tj. običajno znatno povišano doživljanje depresivnosti, ki ima pomemben učinek na posameznikovo funkcioniranje.

Alkohol pomembno vpliva na posameznikovo sposobnost sodelovanja v prometu!

Tabela: Pregled učinkov alkohola na vozniške sposobnosti

Koncentracija alkohola g/kg krvi	Posledice
0,2 g/kg ali 0,1 mg/l	Poslabša se sposobnost opazovanja premikajočih se luči.
0,3 g/kg ali 0,14 mg/l	Poslabša se sposobnost globinskega opazovanja in s tem pravilne izbire varnostne razdalje. Zmanjša se kritičnost do lastnega ravnanja in samokontrola. Poveča se pripravljenost za tveganje, lahko tudi agresivnost.
0,5 g/kg ali 0,24 mg/l	Pojavi se rdeča slepota (slabša zaznava rdeče luči na semaforju in zavornih luči). Zmanjšuje se sposobnost hitrega preusmerjanja pogleda z enega predmeta na drugega. Pridobi se občutek, da so predmeti bolj oddaljeni, kot so v resnici. Podaljša se reakcijski čas. Pojavijo se motnje ravnotežja. Pojavijo se napačne ocene hitrosti vozil. Voznik se vedno težje prilagaja naglim svetlobnim spremembam. Večina ljudi pri doseženih stopnjah 0,5 g/kg ne zmore odločitve, da ne bo popila ničesar več.
0,8 g/kg ali 0,38 mg/l	Bistveno se poslabša možnost koncentracije. Do 25 % se zmanjša ostrina vida. Pojavi se ožene vidnega polja in t. i. tunelski vid. Reakcijski čas se podaljša za 35–50 %. Pojavi se stanje evforije. Voznik se ne kontrolira več in precenjuje svoje sposobnosti. Bistveno se poslabšajo zmožnosti prostorske zaznave in ocene oddaljenosti vozil in predmetov, ki se približujejo. Voznik ne more več usmerjati pogleda.
Višje koncentracije	Povečuje se število napak, zgoraj navedeni učinki so še močnejši.

Merice/enote alkohola: 1 enota = 10 g alkohola

Podatki glede odnosa do alkohola v prometu

Rezultati mednarodnega raziskovalnega projekta SARTRE 4 (2011) kažejo trende spreminjanja stališč in odnosa slovenskih udeležencev v prometu (v večini voznikov) do tvegane ravnanja v prometu, kamor sodi tudi vožnja pod vplivom alkohola:

- V veliki večini (70 %) se vozniki ne strinjajo s trditvijo, da lahko piješ in nato previdno voziš, tudi skoraj 80 % jih je prepričanih, da je zelo verjetno, da bodo nadzorovani za alkoholiziranost, ter tudi, da ni verjetno, da bi njihovi prijatelji pili alkohol ter vozili, kar kaže na pozitiven trend spremembe stališč do vožnje pod vplivom ter tudi zaznavo socialne norme znotraj skupine.

¹ Posebej problematičen je varljiv občutek izboljšanja motoričnih sposobnosti, ki traja v najboljšem primeru 20 minut po zaužitju pijače, sledi pa znaten upad.

- Še vedno pa se po poročanju voznikov samih pri 10 % sicer redko zgodi, da vozijo po verjetno prekoračeni stopnji dovoljenega alkohola; pri tem moramo upoštevati lastno nekritičnost anketirancev, tako da je realna situacija nekoliko slabša.
- V primerjavi z drugimi evropskimi vozniki se nahajamo nekje v evropskem povprečju. Slovenski vozniki menijo, da bi lahko pred vožnjo popili le eno enoto alkohola (1 dcl vina = 2,5 dcl piva = 0,3 žgane pijače).
- Kar 40 % slovenskih voznikov meni, da pri vožnji ne bi smeli tolerirati sploh nič alkohola, še 20 % pa bi jih sedaj dovoljeno stopnjo znižalo. Pri ženskah je takšno mnenje pogostejše kot pri moških.
- V primerjavi s prejšnjo raziskavo (SARTRE 3) se je delež z 10 % povečal na 20 % tistih, ki menijo, da pred vožnjo sploh ne bi smeli piti. Zelo se je povečal delež tistih, ki menijo, da lahko spiješ eno enoto (s 40 % na 60 %), zmanjšal pa se je delež tistih, ki menijo, da lahko spiješ več kot 3 enote alkohola (z 10 % na 4 %).

Alkohol in druge droge in zdravila

Še posebej je problematično, če se alkohol uživa v kombinaciji z nekaterimi zdravili, predvsem s pomirjevali (benzodiazepini), sredstvi proti bolečinam (analgetiki), tudi zdravili za resne duševne bolezni (antipsihotiki) ter nekaterimi zdravili proti alergijam (antihistaminiki). Izrazito se seštevajo in multiplicirajo kombinacije alkohola in vseh vrst drog (heroina, THC, kokaina, amfetaminov, metadona).

Rehabilitacijski programi kot dodatni ukrep

Od leta 2011 so v slovensko zakonodajo vpeljani t. i. rehabilitacijski programi kot dodatni ukrep pri prekrških vožnje pod vplivom alkohola ali drugih psihoaktivnih snovi. Pri voznikih, ki so vozili s koncentracijo alkohola 0,8 g/kg, je poleg 18 kazenskih točk in denarne globe nujen kontrolni zdravstveni pregled pri pooblaščenem medicincu dela, prometa in športa. Kot možnost je odložitev prenehanja veljavnosti dovoljenja ob udeležbi na ustreznem rehabilitacijskem programu:

- edukacijski delavnici v obsegu 6 ur v skupini, predvsem za mlajše in pri nižjih prekoračitvah alkoholiziranosti,
- psihosocialne delavnice v obsegu 17 ur, večinoma v skupini, za večje koncentracije,
- zdravljenje odvisnosti od alkohola.

V okviru rehabilitacijskih programov udeleženci pridobijo nekatere nove in dodatne informacije glede problematičnosti alkohola in vožnje, soočajo se z neustreznimi stališči do vožnje pod vplivom ter

dni brez alkohola

kritično ovrednotijo lastno ravnanje, zahtevnejši cilji pa so vezani na načrtovanje spremembe lastnega bodočega vedenja ter splošnega odnosa do pitja alkohola. Do sedaj podatki kažejo, da se je programov udeležilo preko 8.000 posameznikov, preko 600 pa jih je bilo napotjenih na zdravljenje odvisnosti. Večinoma so udeleženci moški srednje starosti. Stroške programov nosijo udeleženci sami. Na podlagi podobnih ukrepov v tujini (Avstrija, Nemčija, Švedska, Francija) je povprečna stopnja verjetnosti ponovitve prekrška vožnje pod vplivom po udeležbi v programu znašala 45,5 % (čeprav je bilo variiranje med raziskavi zelo visoko 15–71 %). •

v luči strokovnosti

NE SMEM SE MAŠČEVATI!

Lidija Jerebic

Soba je pripravljena. Na veliki mizi prt, poslikan z rožami, na njem torta, sok, slaščice. Matere z otroki so v pričakovanju, da pride še Ana. Nekoliko zamuja, a vreme je res slabo. Poslušamo glasbo in Ana pride s hčerkama, vsa zadihana. Pospravila je še zadnjo prtljago. Zanjso so danes zadnji trenutki bivanja v materinskem domu. Poslavlja se od svojih kolegic in nas delavk. Rahlo otožen obraz ima, ki ga prikrivajo ličila.

Skoraj leto dni bivanja je stkalo mnoge vezi, bili so trenutki zaupanja, bolečin in strahu. Obupa. Veliko stvari je morala predelati. Kako in kam sama z dvema otrokoma, je pa tisto zadnje in najpomembnejše vprašanje, ki ga je vseskozi nosila v srcu. Usedem se zraven nje. Ko popijemo sok in ko rečemo par vremenjskih, zbere Ana nekaj misli zahvale tako moji sodelavki kakor meni in ostalim materam. Ob glasbi se pogovarjamo in zelo spontano, ne da bi pričakovala odgovor, jo vprašam: »No, Ana, kaj pa je bilo tisto, za kar je bilo vredno živeti leto dni v materinskem domu?« Brez pomisleka odgovori: »Da se ne smem nikoli maščevati!« Za trenutek sva obe utihnili. In obujali spomine. Njeno mlado življenje je bilo polno strmih ovinkov. Vseh ni zvozila. Študij je končala. Se odselila od doma. A edini, ki mu je v življenju zaupala, je bil ta moški, s katerim ima dve deklici. On ločen, s stanovanjem, v katerem sta živela. Toda sosod je bil neusmiljen, stalne tožbe. Mož tega ni zdržal. Za dva otroka je že moral plačevati

Foto: Mojca Kepic

preživnino. Z novo, dosti mlajšo ženo spet dve deklici. Stanovanje še ni odplačano. Odvetnikom je dal že ogromno denarja. Da se je branil. »Ni opravičila,« je večkrat ponovila. »Mora na zdravljenje!« A tega ni storil, zato je odšla. Mama je ni nikoli poklicala. Zaradi tega moškega. Tudi sestra ne. Same zamere in žalost.

»Spomnim se, nadaljuje, ko me je sošolka pripeljala v materinski dom. Po pogovoru sem šla v svojo sobo in zaprla vrata. Usedla sem se na posteljo in

začela jokati. Kako nizko sem padla, da moram biti zdaj tu. Edina v družini, v rodbini, ki imam najvišjo izobrazbo, pa sem bila neko upanje, zdaj sem pristala tu, kjer sem. Brez vsega! Še posteljico ste mi dali, pa odejo, plenice in voziček za hčerko. In hrano, copate ...« Poslušam! »Tako nizko sem padla ...« je zvenelo v meni. Le zakaj tako razmišlja? Zame je materinski dom priložnost ..., zanjo padec ... Brala je moje misli in hitro dodala: »A danes ne mislim več tako. Visoko sem pristala. Kljub temu da sem bila samo na denarni pomoči, mi je v tem času uspelo odplačati vse dolgove. Deklici imata vrtec. In od občine sem dobila stanovanje. Bivši mož hodi na zdravljenje. Obeta se mi neko honorarno delo. Sprejela bom karkoli. Izobrazba pa, morda bom kdaj kasneje lahko delala v svojem poklicu. Možu sem že odpustila!« Sosedu še ne morem. Mami ne vem, kdaj bom. Ko sem jo najbolj potrebovala, me je obsojala. A nikoli se ne bom maščevala, čeprav me je sram te rodbine. Sestra ima sina z očimom. Mami dvakrat poročena, spet ločena, brat v zaporu zaradi droge. V kakšni družini sem se rodila.

Čez nekaj dni sem šla na Kurešček. Po Božjo pomoč. Spomnim se tudi na Ano, da bi zmogla nekoč tudi ona zaživeti v vsej polnosti, čeprav se je rodila v takšni družini. »Podajte si roke,« zaslišim. In podam jo ženi pred menoj. Spoznali sva se! Obe starejši za več kot deset let. A obe sva vedeli, kje sva nekoč imeli težke pogovore. Tudi ona je bila nekoč brez vsega, kot Ana. Šla je iz rejniške družine v življenje, od tam v materinski dom. Tokrat sva si segli v roke. Da bi zmogli odpustiti! Da bi bil mir v naši duši!

Kot nadaljevanje te zgodbe berem knjigo *Večji kot moje sanje* Elisabeth Mittelstaedt in se ustavim ob naslednjih besedah: »'Gospod, to je neverjetno,' sem rekla. 'Pet žensk je omenjenih v Jezusovem družinskem drevesu: Tamara, Rahaba, Ruta, Batšeba in Ma-

rija. Tri izmed njih (Tamara, Rahaba in Batšeba) so bile vključene v spolni greh in dve (Ruta in Rahaba) sta bili poganki, le Marija je bila ponižno in pobožno dekle, ki je delala vse po predpisih.« Da! Tudi Jezus ni imel na zemlji družinskega drevesa brez napak. In Elisabeth piše naprej: »Vsi prihajamo iz grešnega kmetovalca Adama, pijanega mornarja Noeta in dedka Jakoba, ki je bil mojster prevar. Zakaj je Jezus vsem pokazal umazano perilo svoje družine? Jezus, ti me razumeš. Bil si na mojem mestu in ni te bilo sram govoriti o družinskih skrivnostih. Imela sem občutek, da mi Bog pravi, da naj se preneham oklepiti čiste in popolne dediščine.« Jaz pa se bom trudila, da bom drugačna, boljša. •

medgeneracijska solidarnost

DELO IN NEDELO

Metka Klevišar, dr. medicine

Delo je velika vrednota. Tega se zelo dobro zavedajo tisti, ki nimajo dela. Zanimivo pa je videti, kako ljudje nasploh doživljajo delo in kako ga ocenjujejo. Največ ljudi se pritožuje, da imajo dela preveč. Nič manj pa ne trpijo tisti, ki se jim zdi, da imajo dela premalo. Vedno manj pa je ljudi, ki jim delo ne pomeni samo služenja denarja, ampak poklicanost. **Če delo, ki ga opravljaš, doživljaš kot poklicanost, je čisto drugače. Potem navadno ne doživljaš izgorelosti in narediš veliko več in veliko bolje.**

V družini, kjer živi skupaj več generacij, lahko posamezniki delo zelo različno doživljajo in se tudi pogosto zgodi, da imajo bolj malo razumevanja drug za drugega. Včasih zaradi takšnega nerazumevanja tudi kdo trpi. Petinosemdesetletna gospa, vdova, ki res potrebuje pomoč in jo tudi ima, tako da je zanjo prav dobro poskrbljeno, zelo težko razume, da otroci in vnuki ne prihajajo k njej bolj pogosto. Saj prihajajo in ji tudi vse prinesejo, kar potrebuje, toda zanjo je to premalo. Hotela bi jih imeti ob sebi vsak dan, ves čas. Pa pravijo, da bi bila tudi v tem primeru nezadovoljna.

Mladi, ki imajo družino in majhne otroke in hodijo v službo, si včasih bolj kot vse drugo želijo, da bi bili vsaj nekaj dni brez dela. Ko so potem na dopustu, ga navadno preživijo zelo aktivno. Želijo si pravzaprav samo to, da bi med dopustom delali nekaj drugega

kot običajno. O tem, kaj bodo delali, ko bodo stari, sedaj ne utegnejo razmišljati. Seveda si tudi ne znajo predstavljati, kako bi se znašli brez dela.

Ko se pogovarjam z ljudmi, posebno starejšimi, se mi zdi, da je ena najtežjih stvari za stare ljudi, ko ne morejo več delati. Zdi se jim, da kot ljudje nimajo nobene vrednosti več, če ne delajo. Čisto tipično za našo storilnostno družbo.

Gospa, stara krepko čez osemdeset let, je še pred dvema letoma obdelovala svoj vrt, z velikim veseljem. Že takrat je rekla, da si brez tega življenja ne zna predstavljati. Vsako leto je teže delala in vsi smo vedeli, da sta samo dve možnosti. Ali bo prej umrla ali pa bo morala vrt opustiti. Umrla ni, je pa morala opustiti delo na vrtu. To je bila njena največja bolečina. Zdelo se ji je, da sedaj kot človek nima nobene vrednosti več. Če ji še tako govoriš, da to ne drži, čisto nič ne pomaga. Zdi se, da bo tako nesrečna umrla. Škoda. Ta gospa sploh ni edina. Zelo veliko starih ljudi doživlja svoje nedelo prav podobno.

V našem življenju so različna obdobja, ko smo tudi različno delavni. Prav je, da je tako, da se to izmenjuje. Morda pa sploh ne bi bilo narobe, če bi se že mladi učili »nedela«. Ne ravno otroci, ker bi ti zelo hitro izkoristili to priložnost, da ne bi čisto nič delali. Za malo starejše pa je zelo zdravično, če se naučijo preživeti vsaj nekaj ur, če že ne dni, nedelavno. Tudi če človek na zunaj nič ne dela, je lahko ta čas zelo dragocen. Ima priložnost, da razmišlja o sebi in o življenju nasploh, si postavlja temeljna bivanjska vprašanja in skuša najti odgovor nanje. Res pa je tudi, da razmišlja o tem in išče odgovore tudi takrat, ko ima veliko dela. Morda mu takšne vaje v »nedelu« lahko pomagajo kdaj pozneje, ko se nehote znajde v stanju, ko res ne more čisto nič delati. Ni nujno, da je človek star, ko se zgodi kaj takega. Tudi ni nujno, da je to stanje, ki traja za vedno. Nihče od nas ne ve, s čim vse se bo v življenju srečal.

Večkrat pomislim na gospoda, ki je sedaj zelo aktiven, na odgovornem položaju, hkrati pa je tudi zelo družinski človek in se veliko ukvarja tudi z otroki. Kmalu potem, ko je diplomiral in se poročil, je pri delu na hiši doživel hudo nesrečo in je več kot pol leta ležal popolnoma negiben v postelji. Takrat ni vedel, ali se mu bo stanje izboljšalo ali ne. Samo upal je in z njim je upala njegova žena. V tem času, ko je ležal popolnoma negiben in nedelaven, je delal svojevrstno življenjsko šolo, ki mu je dala več kot nekaj doktoratov. Veliko je razmišljal o življenju. Imel je srečo in stanje se mu je izboljšalo, tako da zdaj čisto normalno hodi in se skoraj ne opazi, da je bilo kdaj kaj narobe. Pravi, da se je v šestih mesecih popolnega nedela veliko naučil, kar mu sedaj omogoča, da opravlja svoje delo res izjemno kvalitetno in je tudi zelo cenjen.

Ni nujno, da mora človek skozi tako trdo šolo, da se nauči bistvenega. Lahko se tega učiš tudi sproti, vsak dan, ob vsem, kar doživljaš. Hudo je, če imaš pred seboj en sam cilj in eno samo vrednoto: biti zdrav, biti čim bolj aktiven, čim več narediti. Življenje je veliko več kot samo to. Življenje je tudi nedelo. Življenje je to, da se delo in nedelo izmenjujeta. Včasih je več enega, včasih več drugega. Čim starejši je človek, manj je dela in veliko več nedela. Človekova vrednost pa ni odvisna od tega, koliko človek naredi, ampak kakšen je. Kakšen je do sebe in do drugih, kako živi svoje odnose, ne glede na to, kar dela ali ne dela. •

v območju sočutja

DRUŽINA IN / ALI KARIERA

Bogdan Žorž

Ob naslovnem vprašanju se je najprej treba zelo zamisliti. Kaj pomeni »kariera«? V SSKJ preberemo, da je to »uveljavitev, uspeh na nekem področju«. Običajno imamo ob tem v mislih uspeh na poklicnem, športnem, kulturnem, političnem ali še kakem drugem področju. Toda treba se je vprašati: ali ne bi mogli govoriti tudi o »karieri na družinskem področju«? Ali ne bi mogli imeti za lepo uveljavitev, lep življenjski uspeh, če nekdo uspe postaviti lepo, zadovoljno, družino, vzgojiti dobre otroke?

Ključno vprašanje je torej povezano z nekim negativističnim pogledom na družino, ki se je pričel uveljavljati v devetnajstem stoletju in se potem še zlasti uveljavil v drugi polovici dvajsetega stoletja. Prav zanimivo je, kako mediji, politika, določene »napredne« institucije in še kdo izrivajo družino s področja »pomembnega« v človekovem življenju. A v resnici ljudje ne doživljajo tega povsem tako! Vse raziskave kažejo, da družina ostaja na vrhu lestvic vrednot! Pa še drugače: poglejmo, kako se tudi vneti aktivisti za enakopravnost istospolnih zvez borijo za pravice do posvojitve otroka! Mar ni to čudno?

Torej, to razmišljanje bi bilo povsem zgrešeno ali celo škodljivo, če ne bi bilo na prvem mestu postavljeno vprašanje družine kot vrednote, ki je tako velika, močna, da človeku lahko povsem zadovolji njegovo potrebo po uveljavljanju, po izpolnitvi, smislu življenja ... skratka, vse tisto, kar je v ozadju sodobnega »iskanja kariere«! Težišče vseh prizadevanj na tem področju torej morajo biti prizadevanja za vrnitev ugleda in pomena družine!

Ampak kljub temu ne moremo mimo dejstva, da je danes naš življenjski slog pač tak, kakršen je, in zato je smiselno in potrebno pač izhajati iz današnjega odnosa do kariere. V tem odnosu pa se že kar precej splošno gleda na kariero izključevalno: ali kariera – ali družina; če se želiš posvetiti družini – se moraš odpovedati karieri.

Tak odnos je v neki meri oblikovala tudi permisivna vzgoja. V bistvu je sicer permisivna vzgoja notranje povsem neskladna, sama s svojimi načeli sprta – pa vendar se je zaradi vsečnosti uveljavila. Tu se bom za hipec zaustavil le ob dveh pomembnih načelih **permisivne vzgoje**, ki sta med seboj tako zelo neskladni. Na eni strani imamo **načelo, da je treba otroku samo ponuditi čim boljše možnosti ter mu pustiti svobodo**, da sam izbere tisto, kar je zanj najbolje – na drugi strani pa imamo **načelo, da se je treba z otrokom »čim več ukvarjati«** ... In tako se je kar uveljavilo nekakšno pravilo, da je za dobro vzgojo treba otroku nuditi čim več, obenem pa biti čim več z njim, se z njim čim več pogovarjati, ukvarjati ...

Pa tudi, ko govorimo o partnerskih odnosih v družini, o odnosih med zakoncema, se je dodobra uveljavilo »pravilo«, da morata biti zakonca čim več skupaj, se čim več pogovarjati ...

Iz svoje psihoterapevtske prakse bi lahko tu nanizal cel kup primerov, ki bi »dokazovali«, da sta **kariera in družina nezdržljivi**. Srečujem družine, kjer je zaradi kariere enega ali obeh zakoncev prišlo do hudih zakonskih kriz in razpada zveze. Srečujem otroke iz družin staršev, ki »delajo kariero«, ki so razvajeni in razpuščeni, kar je po mojih izkušnjah najslabša od vseh možnih kombinacij. Starši – karieristi res nimajo dovolj časa za vzgojo svojih otrok, in zato ti v resnici niso vzgojeni, ne poznajo pravil, meja, moralnih in drugih družbenih norm ... Obenem pa se ti starši skušajo »odkupiti« za svojo odsotnost tako, da otrokom »vse nudijo« ... Pa vendar moram tu zapisati, da srečujem hudo razvajene otroke tudi ob starših, ki so se »popolnoma in v celoti« posvetili samo svojemu otroku in živijo »samo zanj«. In srečujem družine, ki zmorejo zelo učinkovito usklajevati kariero in skrb za družino.

Problem torej še zdaleč ni preprost in enoznačen, kot se zdi.

Morda tu ne bo odveč še kratek pogled v preteklost. Še v času mojega otroštva ni bilo toliko govora

Foto: Arhiv SK

o »karierah« – pomembno je bilo čim bolj dostojno preživeti družino, kar ni bilo lahko! Ampak skrb za to preživetje družine je velikokrat terjala tudi daljše odsotnosti staršev – enega ali celo obeh. Marsikje so starši (eden ali oba) odhajali na sezonska dela in bili odsotni tudi po več mesecev. Na kmetih je delovni dan praviloma trajal od zore do mraka, pa tudi pri zaposlenih je bilo (če vštevamo čas, ki so ga prebili na poti v službo in nazaj) marsikje podobno. Ni se toliko govorilo o »karieri« – ampak preživljanje družine je terjalo veliko odsotnosti staršev!

No, imeli smo tudi posameznike, ki so živeli za svoj poklic – učitelji, zdravniki ..., in ti so bili seveda veliko odsotni od družine.

Tudi če gremo še dlje v preteklost, vse do pradavnine, ni bilo bistveno drugače. Predstava, da so bile nekoč v preteklosti družine vedno skupaj, je zgolj iluzija! Vidimo pa, da so bili odzivi na te odsotnosti zelo različni – ne glede na odsotnosti so nekatere družine lepo uspevale, druge pa so propadale in razpadale.

Ključnega pomena za to, ali bodo odsotnosti enega ali obeh staršev družino povezovali ali jo uničevale, je odnos do družine. V preteklosti je bilo večji del teh odsotnosti prav posledica skrbi za družino, so bile to odsotnosti, ki naj bi družini zagotovile materialne pogoje za obstoj. Take družine so obstale, takih družin odsotnosti niso uničile. Vedno pa so se našli posamezniki, ki so, čeprav so šli v svet »zaradi družine«, izven družine našli nek drug cilj, smisel, v katerem so na družino pozabili ali jo vsaj potisnili v »drugi plan«.

In tako je pravzaprav še danes! **Kariera kot taka tudi danes ne ogroža družine.** Ogroža jo odnos posameznika do kariere in do družine. Kjer je kariera postavljena na prvo mesto, kjer posamezni družinski član doživlja družino kot oviro na poti do kariere – tam bo kariera uničevala družino. Kadar pa posameznik ob karieri še vedno postavlja družino na prvo mesto, kadar celo doživlja podporo družine na svoji karierni poti; kjer se niti sam družinski član, ki dela kariero, ne počuti ogrožen od družine, in niti se zaradi kariere ne počutijo ogroženi ostali družinski člani – tam bosta družina in kariera brez težav sobivali. Ali, bi lahko dodali še drugače.

Pa tudi če ne govorimo o karieri kot »nečem posebno velikem«, tudi če govorimo o čisto običajnem odhajanju v službo, je podobno! Kjer se iz službe starši vrnejo domov utrujeni, jezni, slabe volje, ko jim doma »vse gre na živce« in se ob njihovem prihodu doma začne

»izredno stanje« – to najeda in počasi uničuje družino. Kjer je vrnitev staršev iz službe razlog za veselje, kjer je že pričakovanje vrnitve staršev povezano z veselo nestrpnostjo – tam služba ni ovira graditvi zdrave družine.

Čisto za zaključek bi torej lahko dejal: kariera sama na sebi ne ogroža družine. Ogroža jo surovi individualizem, ki postavlja osebne ambicije posameznika nad skupne cilje in vrednote družine. •

*»Ni res, da je odšel – nikoli ne bo!
Ujet v naša srca, z najlepšimi spomini,
bo vsako naše delo spremljal v tišini.«*

Ob njegovem odhodu se mu za vse njegovo delo, zgled, misli in besede sodelavci Karitas iskreno zahvaljujemo.

DUHOVNA DELA USMILJENJA – DVOMLJIVCEM SVETOVATI

msgr. dr. Jurij Bizjak

Vzorec dvomljivca je mladi kralj Ahaz, ki mu Gospod obljublja zmago in znamenje zanjo, pa nima moči, da bi pristal in prosil. Pripoved se konča: »Če ne boste verjeli, ne boste obstali« (Iz 7,9).

Vzorec dvomljivca je tudi veliki Mojzes, ki je s palico dvakrat udaril po skali, da je pritekla voda in je žejno ljudstvo pilo (4 Mz 20,11; za en udarec glej 2 Mz 17,6).

Mojzes pa je tudi dvomljivec v dobrem pomenu besede: Prodiral je vedno globlje sam vase in v svojega bližnjega: »Zapoved je prav blizu tebe, v tvojih ustih in v tvojem srcu, da jo moreš spolnjevati« (5 Mz 30,14).

Vse izvoljeno ljudstvo je pogosto dvomilo in skušalo Gospoda: »Tam so me skušali vaši očetje, preskušali so me, čeprav so videli moja dela« (Ps 95,9). »Ker to ljudstvo zaničuje mirno tekoče siloaške vode in se plaši pred Resinom in Romelijevim sinom, zato bo, glej, Vsemogočni pripeljal nadnje silne in velike vode Evfrata, asirskega kralja in vso njegovo moč, prestopil bo vse struge in preplaval vse svoje bregove« (Iz 8,6-7).

Petru, ki začne toniti, Gospod očita: »Malovernež, zakaj si dvomil?« (Mt 14,31). Apostolom je Jezus zagotovil: »Jezus jim je odgovoril: Resnično povem vam: Če boste imeli vero in ne boste dvomili, ne boste delali samo tega, kar se je zgodilo s smokvo, ampak tudi, če boste rekli tej gori: 'Dvigni se in se vrzi v morje,' se bo zgodilo. In vse, kar boste v molitvi prosili z zaupanjem, boste prejeli« (Mt 21,21).

Za učencema je iz Emavsja prišel tudi Jezus in vstopil k učencem v Jeruzalemu: »In rekel jim je: 'Kaj ste preplašeni in zakaj vam v srcu vstajajo dvomi?

Poglejte moje roke in moje noge, da sem res jaz; poptipljite in pogledjte, zakaj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da imam jaz!« (Lk 24,38–39).

Pred vnebohodom Jezus pomiri učence, ki so dvomili: »In ko so ga zagledali, so ga molili, a nekateri so dvomili. In Jezus je pristopil in jim spregovoril te besede: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji!« (Mt 28,17–18).

Jakob priporoča pridobitev modrosti in pravi: »Prosi pa naj v veri in naj nič ne dvomi. Zakaj kdor dvomi, je podoben morskemu valu, ki ga veter dviga in premetava« (Jak 1,6).

Tudi apostol Juda daje lepo naročilo: »Vi pa, preljubi, se zidajte na svoji presveti veri, molite v Svetem Duhu in se ohranite v Božji ljubezni, pričakujoč usmiljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa za večno življenje. Ene prepričajte, ker so v dvomih, rešujte jih in jih otemajte iz ognja, z drugimi pa imejte usmiljenje s strahom in sovražite tudi obleko, ki je omadeževana po mesu« (Jud 1,20–23). Z darom svéta in čutom vida. •

Foto: arhiv Škofijska karitas Ljubljana

celje

ZAJTRK PO ŽENSKO

Barbara Godler

V soboto, 8. marca 2014, smo v stičišču generacij Ein Karem v Vrbju pri Žalcu pripravili zajtrk po žensko. Medse smo povabili znano gostjo, go. Milado Kalezić, slovensko dramsko umetnico. Srečanja se je udeležilo 48 žena, ki so se najprej zbrale v kapeli bl. Janeza Pavla II. ob skupni molitvi in zahvali. Ga. Milada je pričevala o svoji osebni prehojeni poti k spoznanju vere in spreobrnitvi in po-

delila izkušnje iz svojega osebnega življenja. Sledil je skupen zajtrk, med katerim se je ženski klepet sproščeno nadaljeval. Hvala ge. Miladi za osebno pričevanje in prijetno dopoldansko druženje.

Z zajtrki po žensko bomo nadaljevali, saj želimo skupaj razmišljati in govoriti o mestu in vlogi ženske v krščanstvu in Cerkvi ter negovati žensko duhovnost in osebno rast. **Dobri časi namreč rastejo po dobrih ljudeh** in eden od ciljev našega stičišča generacij je pomagati ljudem pri celostni rasti in razvoju. •

TEČAJ NEGE NA DOMU

Barbara Godler

V **ponedeljek, 2. 4. 2014**, in v **torek, 22. 4. 2014**, bo ob **17.00 v Vrbju** tečaj nege na domu. Objavljena datuma sta zagotovljena, ostali termini bodo razpisani naknadno. Tečaj bo potekal v učilnici Škofijskega doma Vrbje.

Ker smo opazili, da se ob spremenjenih razmerah povečuje število starejših, ki se iz institucionalnega varstva vračajo nazaj v domače okolje oz. skrb in nego prevzamejo njihovi sorodniki, smo se odločili, da razvijamo cikel srečanj, na katerem bodo zdravnica, učiteljica nege bolnika, patronažna sestra in negovalka na domu spregovorile o pravicah in dolžnostih bolnika in svojcev v domači negi, pravih tehnikah in metodah nege bolnika, minimalnih higienskih in medicinskih standardih nege na domu in prikazale predstavitve ravnanja z medi-

cinsko-tehničnimi pripomočki, ki so na voljo v naši brezplačni izposojevalnici. Zaključek vseh predvidenih šestih srečanj bo izvedla ga. Klevišar na temo priprava na slovo umirajočega. •

koper

POPOLDAN IN VEČER NA SLAPU

Ljubica Ženko

Konec februarja smo člani ŽK Slap organizirali postno delavnico za veroučence, starše in stare starše. Prijazni mizarji so nam pripravili lesene deščice, na katere smo z barvnimi kamenčki oblikovali postni križ. Dodali smo svečko, oljko, nekaj vrvice, razne okraske in seveda še našo ustvarjalno domišljijo. Tako so nastali postni aranžmaji v živih barvah, ki izžarevajo veselje in življenje. Z barvami sporočamo vsem, naj v postu z veseljem delajo dobra dela, naj se veselijo druženja z bolniki in ostarelimi, naj živo molijo, naj več berejo Sveto pismo ..., in tako postane naš post živ in vesel. Postne aranžmaje smo na pepelnično sredo razstavili v

cerkvi, na 1. postno nedeljo jih je naš župnik Franc Kralj blagoslovil. Nato smo si jih izbrali in odnesli domov. Aranžmaji bodo v družinah kot okras in kot spodbuda k postnemu življenju. Zbrani prispevki pa v pomoč delovanju programov ŽK Slap.

Na rednem srečanju skupine Večer na Slapu smo pripravili ustvarjalno delavnico. Naša zvesta udeleženka skupine nas je počasi uvajala v izdelovanje košarice iz mila in najlona ter okraskov. Kljub dejstvu, da oči nimajo več ostrine, da so prsti bolj trdi, je vsaka udeleženka izdelala svojo košarico. **Spodbude, ki smo si jih izmenjavale, so obrodile svoj sad. Veselje, zahvale in zadovoljstvo udeleženk je plačilo nam prostovoljkam.** In za konec še besede starejše udeleženke: »Si pa nisem mislila, da jo bom naredila!« Vam to kaj pove? •

»DOBRO DELO DOBRO DENE«

Davorina Petrinja Pirnat, Zavod Karitas Samarijan

V februarju je potekala 2. akcija Radia Ognjišče Dobro delo dobro dene. V tokratni akciji so želeli opozoriti na pomen dela za skupnost. Sodelavci Radia Ognjišče so odstirali dva pogleda – poskušali so se vživeti v kožo tistih, ki svoje roke, znanje in sposobnosti nesebično ponudijo v pomoč ljudem v stiski, in tudi v kožo tistih, ki pomoč sprejemajo, hkrati pa pokazati, kaj hiter odziv pomoči pomeni za ljudi, ki so se znašli v težkih razmerah.

Najprej so se ustavili na področju, ki ga je prizadel žled, in spremljali delo na terenu ter obiskali starejšo občanko skupaj z negovalko. Na področju Istrske območne Karitas pa so obiskali mamico, ki je pred nekaj leti iskala in dobila pomoč v Materinskem domu Karitas, srečuje pa se tudi s stisko zaradi bolezni starejše hčerke.

Eden od več pogledov je bil tudi pogled na zgodbe ljudi, ki so se srečali z velikimi **stiskami zaradi alkoholizma**. Tako so poslušalci lahko prisluhnili nekaj kratkim zgodbam naših uporabnikov pa tudi laičnega terapevta in drugih, ki sodelujemo v programu. Za našo skupnost je bila velikega pomena tudi pripravljenost radijcev za konkretno delo z našimi uporabniki. Tako sta Robert in Izidor poprijela za orodje in pomagala pri tlakovanju poti ter pri prekrivanju strehe. Za naše uporabnike in tudi za vse nas zaposlene v Vrtnici, je bila to zelo zanimiva izkušnja. Nataša Ličen je pomagala v kuhinji, kar nekaj časa pa je posvetila pogovoru z uporabniki in snemanju izjav.

Del ekipe se je 20. februarja dopoldne mudil v Hipermarket Mercator centru Koper. Dobrodelno gesto Mercatorja, ki je osmim družinam v stiski poklonil vrednostni bon, so dopolnili s hrano, ki so jo prispevali poslušalci radia in obiskovalci Mercatorja. V nekaj urah so nabrali 6 polnih vozičkov, ki so bili prvotno predvideni za 6 družin na istrskem področju, in 1 za materinski dom, 1 pa za stanovanjsko skupnost Vrtnica. Glede na ujmo, ki je prizadela ljudi v drugem delu naše škofije, so se v Istrski območni Karitas odločili **Za solidarnost**, in tako del zbranega odstopili Postojnski dekanijski Karitas za družine, ki jih je prizadela ujma.

Zvečer pa so v Zadružnem domu Marezige organizirali še okroglo mizo na temo: »S povezovanjem lahko spodbudimo razvoj podeželja«. Opozorili so na pomen dela za skupnost in povezovanja in še posebej na mesto mladih v tem procesu. Gostje te okrogle mize so bili: mag. Dejan Židan – minister za kmetijstvo in okolje; mag. Heidi Olenik – LAS Istra; Dane Podmenik – Zavod Eko-Humanitatis; Dar-

ja Zadnik – KGZ Nova Gorica; mag. Marko Starman – Krajinski park Strunjan; in Pavla Brec – voditeljica Istrske območne Karitas.

Iz našega programa Vrtnica – socialna rehabilitacija oseb s težavami zaradi zasvojenosti bi se radi za to izkušnjo zahvalili celotnemu kolektivu Radia Ognjišče za odstiranje stisk oseb s težavami zaradi alkoholizma in konkretno pomoč v naši skupnosti! Zahvala tudi za dobrine, ki smo jih ob tej akciji prejeli!

O sami akciji si lahko več preberete na www.radio.ognjisce.si. •

Ljubljana

»STISNILO ME JE V SRCU, DA SE KOT MAMA NE MOREM POGOVORITI O OTROKU Z UČITELJICO.«

Jerca Stopar

Zaradi težkih osnovnih življenjskih razmer se je zadnja leta tudi v Mengeš priselilo veliko družin ali posameznikov s Kosova. Približno 90 % družin prosi za pomoč v obliki hrane, oblačil, gospodinjske opreme ter pri plačilu položnic pri naši Karitas. Spominjam se prvih srečanj, kako težko smo komunicirali. Očetje, ki v večini govorijo slovensko, običajno delajo cele dneve, otroci so še malčki ali so v šoli, mame, ki imajo običajno samo osnovnošolsko izobrazbo in ne znajo nobenega tujega jezika, pa so prihajale po pomoč. Prve stike in prevode nam je pomagala reševati redovnica, doma s Kosova, ki je takrat bivala v Mengšu pri

sestrah usmiljenkah. Prostovoljkam v pisarni nam je bilo mnogokrat težko, da jim zaradi nesporazumevanja z jezikom nismo mogle dovolj kvalitetno priskočiti na pomoč. Spodbujala sem otroke, naj se doma z mamo pogovarjajo v slovenskem jeziku, a je bil odgovor, da želijo obdržati svoj jezik tudi v Sloveniji. Razumljivo.

A mene je kot mamo črviček glodal naprej, pomislila sem na komunikacijo z učiteljico v šoli na govorilnih urah in izvedela, da je otrok oziroma učenec prevajalec. Vprašala sem eno od šolark, če mami prevede tudi slabe zadeve in več zahtevanih nalog, ki jih da učiteljica. Malo se je nasmehnila in skomignila z rameni.

Zamislila sem se in stisnilo me je v srcu, da se kot mama ne morem na štiri oči pogovoriti z učiteljico o otroku, da ne morem postavljati vprašanj, kako pomagati, če ima otrok probleme, kako ga pohvaliti, kako povedati, da sem ponosna nanj, ali kako mu pomagati pri določenih nalogah, kako vprašati, če pri pouku sodeluje, kakšna je njegova disciplina ... Zato sem pomislila: če se možje in otroci lahko v tako kratkem času naučijo slovenskega jezika, zakaj se ne bi učile še mame?

Na sestanku Župnijske karitas sem predlagala, da ponudimo tečaj slovenskega jezika. Predlog smo potrdili in povabili našo prostovoljko, profesorico slovenščine, da je prevzela poučevanje. Pripravili smo anketni list in ga razdelili med prosilce s Kosova. Na vprašanje, ali bi se udeležili brezplačnega tečaja slovenskega jezika, ki bi potekal enkrat tedensko v župnijski veroučni učilnici, smo dobili pritrdilne odgovore. Nagovorili smo gospo s Kosova, ki tekoče govori slovensko, da je v začetku pomagala prevajati. S tečajem smo pričeli v šolskem letu 2012/13 in redno tedensko z njim nadaljujemo tudi v tem šolskem letu.

Kako se tečaj odvija, prepuščam pisanje Nataši.

Vsak začetek je težak ...

Nataša V. Jerič, prof. slov.

Priznam, da sem se s tovrstnim načinom poučevanja srečala prvič, čeprav sem med poučevanjem v srednji šoli nekoč že imela albansko učenko. Sodelovanje z odraslimi slušatelji je vendarle drugačno kot poučevanje otrok in mladine.

Dela sem se lotila načrtno in sistematično. Začeli smo od začetka, saj gospe in gospodje, ki so prihajali na tečaj – vsi so bili albanske narodnosti –, niso poznali niti osnovnega besedišča. Skušali smo osvojiti besede, ki so jih potrebovali v vsakdanjem sporazumevanju, pri čemer nam je pomagala prevajalka (hči ene izmed tečajnic), lotili smo se slovnice in se preizkušali tudi v konverzaciji. Kmalu sem, morda tudi zaradi previsoko zastavljenih ciljev, opazila velik osip in pouk v prvem letu naših srečevanj se je zaključil z grenkim priokusom, saj sem med drugim ugotovila tudi, da ne-

kateri naših srečevanj niso vzeli tako resno, kot sem sama pričakovala.

Začetek novega šolskega leta je bil najprej čas za temeljito analizo dela v preteklem letu in priložnost za drugačno načrtovanje. Nova je bila tudi sestava slušateljev, saj je postala skupina bolj homogena in hkrati narodnostno mešana: tokrat so slušateljice izključno gospe, prihajajo pa skoraj iz vseh nekdanjih republik bivše skupne države: iz Makedonije, s Kosova, iz Srbije, Bosne in Hercegovine in s Hrvaške. Njihovo predznanje je bilo različno, tečajnice so dosegle tudi različno stopnjo izobrazbe: od nedokončane osnovne šole oz. osnovnošolske izobrazbe, z nami pa sta tudi gimnazijska maturantka in razredna učiteljica. To je bil še dodaten izziv za načrtovanje dela. Glede na njihovo predznanje med poučevanjem poteka notranja diferenciacija glede zahtevnosti nalog, skupno pa slušateljice osvajajo slovnico in glasno branje. Veliko se tudi pogovarjamo.

Gospe na naše torkove ure rade prihajajo, prav pri vseh udeleženkah pa sem opazila napredek v znanju, ki so ga dokazale tudi z razmišljanjem o našem tečaju. Nekaj njihovih zapisov tudi prilagam. •

Konec oktobra smo začeli obiskovati tečaj slovenščine v Župnijski karitas Mengeš. Na tem tečaju sem zelo veliko naučila; gramatiko, branje, poslušanje, vse sem z veseljem poslušala, ponovila in usvojila.

Tečaj mi veliko pomeni. Učiteljica je zelo prijazna, svoj prosti čas, ki bi ga lahko porabila s svojo družino, preživi z nami (čeprav smo druge religije, mentalitete in nacionalnosti).

Zato sem zelo hvaležna Karitas in tudi učiteljici. Velik Hvala!

Ema H.

Imam rada, da učim slovensko, moja učiteljica je mnogo dobra. Hvala bogu je ona zelo dobra za nas albanski. Ja malo sam znali da govorim slovensko, ona me je pomagal, da učim slovensko. Zahvaljujem prisrečna. Imam rada da pridem svaki teden. Ja počutim mnogo dobro. Hvala.

Besa A. S.

maribor

20. OBLETNICA ŽUPNIJSKE KARITAS ZREČE

Marija Kovačič

Nedelja, 9. februarja, je bila za zreško župnijo res poseben, vesel in slovesen dan. Župnijska Karitas je namreč prav na ta dan praznovala svojo 20. obletnico delovanja.

Popoldan ob 15. uri so imeli slovesno zahvalno mašo, ki jo je daroval naddekan bistriško-konjiškega naddekanata, gospod Franc Brglez. Somaševalo pa je kar šest duhovnikov, in sicer: gospod Janez Novak, ki je bil v Zrečah župnik ob ustanovitvi, gospod mag. Anton Pačnik, ki je bil v Zrečah kaplan in tudi glavni pobudnik ustanovitve, gospod Franc Strašek, nekdanji zreški kaplan, gospod Andrej Grobelnik, zreški rojak, gospod Damjan Kejžar, zreški rojak, in gospod Peter Leskovar, zreški župnik. Cerkveni pevski zbor in ljudsko petje je na orglah spremljala prof. Marlena Turk, ki je po svetem obhajilu zaigrala čudovit preludij in spremljala solistko, sopranistko Metko Potnik, pri prekrasni Marijini pesmi. Župnijska karitas Zreče je bila izredno počaščena, da se je njenemu vabilu odzvalo tako lepo število duhovnikov. Vabilu se je odzval tudi generalni tajnik Nadškofijske karitas Maribor, gospod Darko Bračun, in zreški župan, gospod mag. Boris Podvršnik, s soprogo.

Praznovanje so nadaljevali v športni dvorani v Zrečah, kjer je Župnijska karitas ob 17. uri organizirala svoj

tradicionalni dobrodelni koncert DOBROTA OPOGUMLJA, ki je bil že 17. po vrsti. Različni nastopajoči so obogatili koncert. Med drugimi glasbeniki je bil tudi Ansambel ZREŠKIH 6, ki je bil velika podpora Župnijski karitas pri začetku organiziranja koncertov in je medtem prenehal delovati, prav za jubilej pa so se spet zbrali in nastopili. Župnijski Karitas sta ob njenem jubileju čestitala zaslužni ustanovitelj, gospod mag. Anton Pačnik, in župan Občine Zreče, gospod mag. Boris Podvršnik. **Vsi nastopajoči ansambli in pevci ter povezovalca, ter tudi vsi gledalci, ki so se koncerta udeležili, so dokazali, da dobrota še vedno opogumlja, kajti zaslužnost dejanj ne izvira iz njihove velikosti, temveč iz čistega namena, s katerim je dejanje opravljeno.** •

murska sobota

DUHOVNA OBNOVA SODELAVCEV KARITAS

Monika Novak

Duhovna obnova za sodelavce Karitas Pomurja se je odvijala v soboto, 25. 1. 2014, v Domu Danijela Halasa v Veliki Polani. Predsednik Škofijske karitas Murska Sobota g. Jože Hozjan in generalni tajnik g. Jožef Kociper sta vse zbrane na začetku srečanja lepo pozdravila, predavateljici pa se zahvalila, da je sprejela naše povabilo, in ji zaželela prijetno počutje med nami. Da bi bilo naše srečanje duhovno obogateno, smo pred pričetkom predavanja prosili župnika ŽK Hoztiza za uvodno molitev.

Predavateljica, ga. Klara Ramovš, je posebej za nas prepotovala polovico Slovenije, da bi nas s svojim karizmatičnim nastopom, vznesenostjo in spodbudnimi besedami spomnila na to, kako pomembno je naše delo, vloga posameznika in delovanje v skupnosti, ter na težave, s katerimi se srečujemo pri našem delu. Predavanje z naslovom »Beseda, ki zdravi« je odpiralo tematiko krščanske ljubezni do bližnjega, s katero se sodelavci Karitas vsakodnevno srečujemo. Skozi predavanje smo spoznavali medsebojne odnose v teoriji ter jih primerjali z dejanskimi izkušnjami, s katerimi se srečujemo v življenju pri vsakdanjem delu. Gradili smo zdravo samopodobo in spoznavali, kako naj bi naša Karitas učinkovito delovala kot skupnost, da bi bila uspešna tako pri delu kakor tudi v medsebojnih odnosih in komunikaciji.

Hiter tempo današnjega časa nas sili, da hitimo, velikokrat eden mimo drugega. Zato je zelo pomembno, da se vsake toliko časa zaustavimo in se zazremo vase. Sodelavci Karitas se vsakodnevno srečujemo z ljudmi, ki pristopajo do nas vsak s svojo zgodbo, svojim karakterjem in vsak z drugačnim pristopom. Človek se v svoji stiski lahko izraža na različne načine (obnašanje nekaterih je lahko za nas zelo boleče in stresno). Vendar pa mora biti naš prvi vtis vedno takšen, da se človek ne bo počutil ogroženega in bo začutil toplino, ki jo želimo ponuditi sočloveku v stiski. Pri svojem delu pa vsak izmed nas potrebuje moč, ki pa je lahko zaradi izčrpnega dela, čeprav ga vsak izmed nas opravlja iz srca, primanjkuje. To moč sodelavci Karitas iščemo v Jezusu Kristusu in njegovi besedi, ki je zapisana v evangeliju. Zato smo se ob zaključku predavanja tudi s tem namenom odpravili v cerkev Srca Jezusovega v Veliki Polani, kjer smo počastili Jezusa v Najsvetejšem. Vem, da so brez Njegove besede moja dejanja in besede prazne. On je luč na moji poti, da bom lažje premagoval ovire, ko hodim po poti življenja.

Naše druženje smo zaključili s skupnim kosilom, ki so nam ga pripravili marljivi kuharji Doma Danijela Halasa.

Izredno zanimivo in poučno predavanje gospe Ramovševe je nedvomno pustilo svoj pečat na vsakem izmed nas. Zato se ji za njen čas in izčrpno predavanje iz srca zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi Domu Danijela Halasa za gostoljuben sprejem ter okusno kosilo. Hvala sodelavcem Karitas za tako številčno udeležbo in sladko pecivo.

Pri našem delu pa naj nas spodbuja Božja beseda, molitev, ki smo jo slišali pri češčenju Najsvetejšega: »Gospod Jezus, naša Cerkev potrebuje moče in žene, trdno zasidrane v Tebi, ki si se ves dal za nas iz čiste ljubezni. Takšne, ki se bodo po Tvojem zgledu nesebično razdajali. Takšne, ki bodo ljudem žive priče Tvoje ljubezni in nosilci evangelija upanja v vsa področja družbenega življenja.« •

ново mesto

OBČNI ZBOR ŽUPNIJSKE KARITAS ŠKOCJAN

Janja Strašek

V petek, 7. februarja 2014, smo se po sveti maši sodelavci Župnijske karitas iz vseh treh župnij zbrali na letnem občnem zboru. V času druženja nas je spremljal napis dobrodošlice in našega karitativnega poslanstva: **LJUBEZEN = SLUŽENJE.**

Po uvodni molitvi in pozdravu župnika Janeza Cerarja je občni zbor nadaljevala tajnica ŽK, ga. Jožica Strašek. Predstavila je poročilo o delu in aktivnostih Župnijske karitas v letu 2013. Sodelavci in prostovoljci ŽK smo svoje talente sočutja, solidarnosti in želje pomagati sočloveku v preteklem letu izrazili v številnih dejavnostih. Marca smo ob materinskem dnevu na domu obdarovali naše starejše matere. Aprila smo organizirali tradicionalno romanje v Medžugorje. Ob občinskem prazniku smo sodelovali pri prireditvi »Modrost in izkušnje«. Na poletnem oratoriju smo za 135 otrok poskrbeli za tople obroke in domače sladke dobrote. Pripravili smo pogostitev ob srečanju z rojakom nadškofom Stanislavom Hočevarjem ob njegovi 40-letnici duhovništva. V tednu Karitas smo zbirali oblačila in se udeležili prireditve Klic dobrote v Celju. Na Miklavževem sejmu smo prodajali žalne svečke in voščilnice. Ob božiču smo skupaj z župnijo Bučka obiskali 280 starejših in bolnih v obeh župnijah in jih skromno obdarili. Skozi

vse leto smo 12 družinam in posameznikom delili hrano, Petrolove bone za gorivo in plačali nekaj položnic.

Vsega tega ne bi zmogli brez številnih in zavzetih sodelavcev ter brez pomoči in sodelovanja župnijskega občestva ter lokalne skupnosti. V tej priliki se je gospa Jožica Strašek zahvalila županu g. Jožetu Kaplerju za denarna sredstva.

Sledila je potrditev nove tajnice. Gospa Jožica Strašek je po 19 letih služenja ubogim ter pomoči potrebnim od Boga izprosila zamenjavo. Z veliko naklonjenostjo do prostovoljstva je to odgovorno in z ljubeznijo prežeto služenje sprejela gospa Danica Klobučar. Izrazila je željo, da bi nadaljevali z delom, ki smo ga že začrtali v preteklem obdobju. Poudarila je, naj bo osrednja naloga Karitas skrb za naše trpeče in uboge.

Na občnem zboru je prisotne nagovoril tudi g. Igor Luzar, direktor Škofijske karitas Novo mesto. Zahvalil se je gospe Jožici Strašek za njeno dolgoletno služenje.

K besedi je bil povabljen tudi gospod župan Jože Kapler, ki se je Župnijski karitas zahvalil za neprecenljivo poslanstvo.

»V tem smo spoznali ljubezen, da je On dal svoje življenje za nas. Tudi mi smo dolžni dati življenje za brate« (1 Jn 3,16). Ko se z nežnostjo približamo tistim, ki potrebujejo oskrbo, prinašamo v protislovja sveta upanje in Božji nasmeh. Ko velikodušna posvetitev drugim postane način našega delovanja, pripravljamo prostor Kristusovemu srcu, ki nas ogreje. Tako prispevamo svoj delež za prihod Božjega kraljestva. (Papež Frančišek, Poslanica za 22. svetovni dan bolnikov, 3)

Spoštovana gospa Jožica Strašek,

sodelavci Župnijske karitas se vam zahvaljujemo za vašo »samarijansko« držo ter živo vero in zaupanje v Boga v 19 letih vodenja Župnijske karitas. Vaša odprta ljubezen do ubogih in pomoči potrebnih se je dotaknila tudi nas. Hvala vam, da smo z vašo pomočjo in spodbudo hitreje opazili sobrate in se z vašim zgledom znali približati tudi najbolj oddaljenim. •

POMOČ KARITAS SOSEDNJIM DRŽAVAM

Marjan Dvornik

Lani v začetku leta sem se v Dravljah udeležil srečanja s frančiškanom Ivom Pavičem iz bosanske župnije Šurkovac. V pogovoru sva se dotaknila tudi vprašanja karitativnega dela in njihovih pričakovanj glede pomoči iz Slovenije. Ker so bila moja predvidevanja potrjena, vsakovrstna pomoč je dobrodošla, sem začel iskati možnost, da bi tudi naša Škofijska karitas poleg dosedanjih akcij pomoči v tujino začela sodelovati s škofijskimi Karitas v državah bivše Jugoslavije. Pri tem me je še posebej spodbudil beograjski nadškof Stanislav Hočevar, ko mi je med dopisovanjem izrazil željo po tovrstnem sodelovanju.

Materialno pomoč v Beograd smo 20. (21.) februarja odpeljali generalni tajnik ŠK Novo mesto Gregor Vidic, Marjan Dvornik in Tone Komljanec. Škofijska karitas Novo mesto ima na Otočcu najet objekt, v katerem deluje Župnijska karitas z zelo aktivnimi prostovoljci, del prostorov pa uporabljamo tudi za druge namene. V njih zbiramo predvsem oblačila, obutev, posteljnino, medicinske pripomočke in drugo. Nekaj pomoči dobimo tudi iz Francije. Tako se je pokazala možnost, da del zbranih artiklov pripravimo za posredovanje naprej. Po usklajevanju nabora artiklov z bodočimi prejemniki smo se odločili, da bomo v Banja Luko poslali oblačila. Zložili smo jih v škatle in dodali nekaj medicinskih pripomočkov (razvrstili invalidske vozičke, bergle in hojce). Ta del naloge je bil pravzaprav najlažji.

Zahtevnost postopka se začne s premagovanjem administrativnih ovir. Pred pripravo pošiljke smo s prejemnikom usklajevali asortiman, saj je v vsaki državi drugačen režim za uvoz. Prav v tej točki je bilo treba biti najbolj vztrajen, saj so carinski predpisi raznoliki in jih dobro poznajo le v njihovih državah.

Da bi lahko Karitas pripeljala pomoč v drugo državo, mora biti za mednarodni promet registrirana in pridobiti ustrezno številko EORI. Osnovna dokumentacija je »darovnica«, ki vsebuje podatke o pošiljatelju in prejemniku, ter izjava prejemnika, da bo prevzel darovano pošiljko. Za medicinske artikole je moral prejemnik pridobiti od svojega ministrstva za zdravje dovoljenje, da te artikole lahko uvozi. Administrativna meja za uvoz brez carine je vrednost pošiljke, ki jo darovalec napiše na »darovnico« in znaša 1000 EUR. Da smo se izognili dodatnim carinskim težavam, smo v obeh primerih ovrednotili pošiljko pod to mejo.

Za izvedbo zadimljenja smo zaprosili Zavod za zdravstveno varstvo. V poseben prostor smo naložili pakete, zadimili in pri tem imeli prostor nepredušno

zaprt. Izdali so račun za opravljeno storitev. To je bila osnova za dokument o higieni ustreznosti. Za izvedbo izvoza smo potrebovali tudi izvozne dokumente, ki smo jih dobili pri izvoznem špediterju.

Pri obeh pošiljkah sem želel predvsem testirati administrativne procedure. Videl sem, da sicer obstaja nek protokol, v vsaki državi drugačen, ki pa še ne garantira, da bo postopek tekel gladko. Meje med državami v resnici predstavljajo veliko oviro pri dajanju pomoči. Ko sem jih spraševal, čemu tolikšno pikolovstvo pri tovrstnih pošiljkah, so dejali, da preprečujejo tihotapljenje! Najbolj pa sem si zapomnil neskončno čakanje na mimohod uradnika.

Ovrednotenje dejanskih stroškov obsega so pravo pošiljke, gorivo za prevoz, špediterske storitve pri prestopu meje, cestnino in razne komunalne takse. Za pošiljko v Banja Luko smo tako porabili okoli 400 EUR, za Beograd pa okoli 600 EUR. Omembe vreden je tudi vložek prostovoljcev, ki so skupaj opravili okoli 200 ur dela. Posebno vrednost pa ima sodelovanje med Škofijskimi karitas. V našem primeru so nas podprli v mariborski tako, da so nam posodili vozilo.

Med vtisi, ki so mi posebej ostali v spominu, je bilo predvsem spoznanje, da meje niso samo na robu države, ampak tudi v glavah. Pa tudi državne meje so nekak anahronizem 21. stoletja, vsaj v Evropi. Drug nepozaben vtis je resnična revščina, v kateri živijo ljudje v teh državah. Ker sem bil po 40 letih prvič na teh lokacijah, sem to silno razliko še veliko bolj občutil. Mnogi, ki danes v Sloveniji tarnajo nad stanjem v državi, bi bili ozdravljeni, če bi okusili kanček življenja v državah bivše Jugoslavije. **Najdragocenejše pa je bilo spoznanje, da je prav vsaka pomoč dobrodošla. Prav pomoč, ki jo namenimo preko meja, pomaga tudi nam, da zmoremo prisluhniti potrebam »tam daleč« in s tem premagujemo meje v svojih srcih in glavah.** Tudi v našem primeru, ko sem še posebej začutil, da je bila dostava pomoči le kapljica v morju potreb.

Želel bi si, da tudi v glasilu napišemo več o izkušnjah naših Škofijskih karitas s pomočjo drugim deželam, z namenom, da vedenje o postopkih, ki so za to potrebni, delimo drug z drugim. •

PUSTNA SOBOTNA ISKRICA 2014

Jožica Ličen

Pustna Sobotna iskrica je dobrodelna akcija Radia Ognjišče, ki se je letos dogajala dvanajstič. Lepa tradicija s ponosom kaže na projekte, ki jih je podprla, dobroto poslušalcev in uspehe, ki so rodili lepe sadove.

Jure Sešek, glavni motor PSI, pravi: »V prvih letih je pustni ples z dobrim namenom pomagal mi-

sijonskim deželam. Z darovi poslušalcev smo zgradili šolo v Kambodži, z rižem skušali omiliti lakoto v Afriki, kupili buldožer, ki še danes ravna poti na Madagaskarju, čolne, ki vozijo otroke po Amazonki ... Pred nekaj leti smo poiskali namen doma in opremili sobo za umirjanje v bolnišnici za otroke na Stari gori pri Gorici, lani kupili opremo za Therasuit terapijo v osnovni šoli s prilagojenim programom v Mariboru ... Vsako leto znova smo bili navdušeni nad odprtim srcem naših poslušalcev in neizmerno hvaležni za njihove darove.«

Ko je Jure Sešek letos poklical in vprašal o najbolj pereči vseslovenski stiski, sem kot iz topa ustrelila: **»Mleko za otroke!«** In začela se je mlečna pot. Širna Slovenija je preko Radia Ognjišče izvedela, da je ukrep hrane EU usahnil, da je sicer na obzorju nov način evropske pomoči, vendar v vmesnem času v paketih Karitas najbolj primanjkuje mleko.

Pustna Sobotna iskrica je bila v soboto, 1. marca, ob 12.00 v Športni dvorani Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu. Glasbeno so priskočili na pomoč radijski muzikanti in Miškolinček, glasbeni projekt družine Urh in Radia Koper. Tudi letos so bile nagrajene najlepše posamezne, skupinske in družinske maske.

Vse delo v zvezi z organizacijo in izvedbo prireditve je bilo opravljeno prostovoljno, predvsem pa z velikim veseljem. Sodelavci Radia Ognjišče pa tudi njihovi družinski člani so darovali svoje talente, znanje in čas. Pomagali smo tudi sodelavci Karitas, tako je skupina mladih na čelu z Mojco poskrbela za telefonsko in spletno zbiranje sredstev, že stalni prostovoljci iz Vipavske so pomagali pri tehničnih opravilih, pa tudi želodčki vseh sodelujočih so ob koncu dobili porabljene kalorije.

Malo smo se bali, če je zvestim darovalcem še kaj ostalo, saj je akcij in prošenj veliko. Toda udeleženci PSI so dokazali, da **pust ni le prazno veseljačenje, ampak je lahko tudi vir dobrega dela in misli na sočloveka**. Poslušalci Radia Ognjišče pa so veselo klicali in končna številka **43.334 EUR** pomeni, da bodo družine z otroki po celotni Sloveniji še pred Veliko nočjo prejele **okrog 60.000 litrov mleka**.

Hvala Radiu Ognjišče in vsem, ki so dokazali, da »dobro delo dobro dene«. •

Ob zaključku Pustne sobotne iskrice je Jure Sešek povedal: »Ko smo se pripravljali na letošnji pustni ples z dobrim namenom, smo dobili kar nekaj prošenj različnih organizacij in posameznikov, ki vedo za našo tradicijo in srčne poslušalce. Ni bilo lahko postavljati na tehtnico, izbirati in izbrati. Danes, ko je pustna sobota za nami, vidimo, da smo se odločili prav. Izbrali smo pomoč projektu, ki se dotika otrok in bo zbrane darove pravično razdelil po vseh slovenskih škofijah. Mleko za otroke je pač nekaj tako osnovnega, dobro razumljivega in del odraščanja vsakega, da prošnja skoraj ni potrebovala dodatne razlage in prepričevanja. Kaže, da je bilo zaupanja vredno tudi sodelovanje s Slovensko karitas, ki bdi nad mlekom, ki so ga v njenih paketih deležne družine v stiski.«

Preventivna akcija 40 DNI BREZ ALKOHOLA

Peter Tomažič in Mojca Kepić

Na pepelnično sredo se je pričela preventivna akcija 40 dni brez alkohola in ta dan smo pripravili novinarsko konferenco, na kateri je Slovenska karitas skupaj s soorganizatorji (Javno agencijo RS za varnost prometa – Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Zavodom Med.Over.Net) predstavila letošnjo akcijo 40 dni brez alkohola. Akciji se pridružujejo tudi Zavod Varna pot, Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani (projekt Sporočilo v steklenici) in Društvo Žarek upanja. V letošnjem letu se je akciji pridružila tudi Gorska reševalna zveza Slovenije.

Akcija 40 dni brez alkohola poteka deveto leto zapored in letos nosi naslov »**Ali si upaš?** – biti z manj ali nič alkohola«. **Imre Jerebic**, generalni tajnik Slovenske karitas, je ob začetku akcije poudaril, da je 40 dni brez alkohola velik izziv v naši družbi, ker vemo, da smo v slabi kondiciji. Zato ima preventivna akcija dva pomembna momenta, in sicer osebni test ter izražanje solidarnosti z vsemi, ki trpijo zaradi alkohola. V letošnjem letu se želimo s preventivno akcijo osredotočiti predvsem na moške kot najbolj rizično skupino.

Organizatorji v času akcije med **5. marcem in 19. aprilom** vabimo k različnim oblikam solidarnosti: od osebne 40-dnevne odpovedi alkoholu, do tega, da v času spodbude doma ne postrežemo alkohola. Povabljeni pa so tudi društva, lokalne skupnosti in druge skupine, da na svojih prireditvah v času akcije, in če je mogoče, tudi preko celega leta, ne strežejo alkohola. Vsi, ki se akcije udeležujejo v obliki 40-dnevne odpovedi alkoholu, lahko svojo udeležbo potrdijo tudi na www.brezalkohola.si ali na Facebooku: »*Manj ali nič alkohola je vedno prava izbira. Upajmo si izbrati drugačno pot, kljub navadam in pritiskom okolja. Vsak korak šteje, tudi vaš!*«

V sklopu tiskovne konference je **Mateja Markl** iz Agencije za varnost v prometu – Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu izrazila mnenje, da lahko rečemo, da smo na pravi poti in da se v zadnjem desetletju delež alkoholiziranih povzročiteljev prometnih nesreč zmanjšuje. Tudi v javnem mnenju se veliko večjem deležu uveljavlja ničelna toleranca glede alkoholiziranosti v prometu, ne glede na to, ali gre za voznike, pešce ali druge udeležence v prometu.

Marja Biščak Hafner iz Katedre za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani je navedla, da se premalo zavedamo škodljivih posledic pitja alko-

hola za zdravje posameznika, kajti alkohol je posreden in neposreden vzrok mnogih bolezenskih stanj.

Nataša Sorko, Društvo Žarek upanja, je spregovorila o motivaciji za pozitivne spremembe v življenju in pri tem opozorila, da je najprej potrebna dovolj velika informiranost in ozaveščenost o posledicah pitja alkohola in dostopnost informacij o pomoči. Težave posameznikov z alkoholom ne nastopijo čez noč in prav tako je potreben čas za spremembe, čeprav bi vsi radi hitre rešitve. Podala je zaskrbljujoč podatek, da v Sloveniji kar polovica žensk in 2/3 moških pije alkohol vsaj enkrat tedensko.

Foto: Mojca Kepić

Andreja Verovšek, Zavoda Med.Over.Net je predstavila delovanje foruma Alkohol na spletni strani www.brezalkohola.si, na katerem so najpogostejše obiskovalke ženske, ki iščejo rešitve za negativne spremembe, ki se kažejo pri svojih zaradi prekomernega uživanja alkohola. Druga močna skupina obiskovalcev so otroci, ki imajo občutek, da jim je bilo otroštvo zaradi alkohola v družini odvzeto. Mnogi najstniki se na forumu sprašujejo, kako naj pomagajo svojim staršem, ki imajo težave z alkoholom. Prav ti otroci so popolnoma nemočni in sami potrebujejo pomoč.

Igor Potočnik, Gorska reševalna zveza Slovenije, je izpostavil problematiko alkohola, ki je danes prisoten povsod, tudi v gorah. Čeravno je ob skoraj 400 reševalnih akcijah v gorah malo takih, v katerih je vključen alkohol, je vsako leto nekaj primerov nesreč zaradi prekomerne opitosti. V gore zahajajo tudi skupine ljudi, predvsem tujih in domačih turistov, ki se ob osvojitvi vrha ali ob prihodu v kočjo prekomerno opijajo. Gorski reševalci take skupine opozarjajo na nevarnost pri hoji v gorah, nekateri to upoštevajo in prespijo, nekateri pa pot nadaljujejo opiti. Glede na zmanjšane motorične sposobnosti lahko pride tudi do nezgod. S svojim sporočilom je opozoril, da alkohol ne spada v gore. Naj bo pot v gore namenjena predvsem rekreaciji in srečanju z lepotami narave. •

VESELITE SE ŽIVLJENJA V spomin Bogdanu Žoržu

Jožica Ličen

Ob novici, da je Bogdanov »kamino« končan, smo ostali brez besed. Pojavilo se je tisoč vprašanj: »Le kako se je to lahko zgodilo njemu, ko pa je na naša številna vprašanja vedno imel razumen odgovor?« Verjamem, da je imel tudi za svojo bolezen odgovor, saj je pred ciljem hitel pisat in sporočat, kar je v srcu čutil.

Kolikokrat smo v času bolezni in slovesa ponovili njegove besede, ki jih je zapisal v času poslavljanja: »Veselite se življenja, v vsakem njegovem trenutku. Veselite se, ko vam gre dobro, a tega mi ni treba posebej poudarjati, saj je to vendar zelo naravno, mar ne? Veselite se takrat, ko vam je hudo. Veselite se, ko vidite, da to zmorete, pa čeprav ste se še malo prej bali, da vi česa takega ne bi prenesli! Veselite se, ko vam gre narobe, saj so to za vas morda čudovite življenjske preizkušnje, iz katerih se lahko nekaj zares pomembnega in koristnega naučite, se obogatite za veliko izkušnjo življenjske modrosti. Veselite se, ko spoznate, da so vam tudi v najtemnejših trenutki dani trenutki posebne milosti, da niste sami in zapuščeni, le odprti morate biti za to milost.«

Slovo od Bogdana je bilo v dornberški cerkvi milost za nepregledno množico vseh, ki smo prišli. Po obrazih sodeč se mi je porajal občutek, da ne kropimo njega, temveč je posodica z blagoslovljeno vodo namenjena nam, da se veselimo vsakega dne, ki nam je podarjen, da se veselimo talentov, ki nam jih je Bog dal, predvsem pa, da ljubimo Božje stvarstvo in svoje bližnje.

Veliko besed je bilo izrečenih in iz vseh je bilo bolj kot žalost ob izgubi dragega prijatelja čutiti upanje in pričakovanje, da imamo priprošnjika v nebesih. Gasilci, planinci, pevci, domačini, domači župnik in somašniki so povedali na glas, v srcih nepregledne množice pa je ostalo tisoče neizgovorjenih besed in zahval.

Sama sem z njim sodelovala pri Karitas in za Bogdana lahko trdim, da je naša Karitas rasla skupaj z njim. Od konkretnega zbiranja pomoči za begunce do strokovnega spremljanja različnih programov. Na papirju je bil voditelj odbora za svetovanje in član Tajništva Škofijske karitas Koper; v praktičnem pomenu pa je bila njegova beseda kompas za življenje po veri. V vsakem vprašanju, v vsaki stiski je znal poiskati odgovor v Božji besedi.

Bili smo skupaj, ko sta z ženo Zdenko ustanovljala **mladinski dom v Čepovanu**. Na svoje oči sem videla, da sta obenem popravljala hišo in pripravljala dom. Druga kolonija Umetniki za Karitas je bila namenjena »njegovim otrokom«. Veliko otrok in mladih je z njegovo pomočjo začelo novo pot.

Seminar za neprofesionalno svetovanje je bil ena od najdragocenejših investicij pri Karitas. Septembra

1997 sta z ravnateljem začela prvi seminar, nato pa vsako drugo leto novega. Več kot 150 sodelavcev Karitas je pridobilo znanja, ki nam še danes koristijo pri pomoči ljudem v stiski. Ostalo mi je v spominu vikend srečanje, ko je bila taka megla, da se ni videlo niti korak pred sabo. Ko smo se končno zbrali, je Bogdan poskrbel, da je bila megla prisposodba za spoznavanje in reševanje ovir. Še vedno se ob različnih problemih spogledamo in rečemo. »Bogdan nas je tako učil.«

Prišle so posebne težave in stiske in Bogdan je bil vedno zraven.

Potres v Posočju ni povzročil le gmotne škode, in tega se je Bogdan še kako zavedal, saj je bil z gasilci med prvimi na terenu. Hitro smo zbrali ekipo udeležencev seminarjev in šli v Bovec. Hodili smo teden za tednom in se pogovarjali s starši in otroki, ki zaradi strahu zvečer niso mogli zaspali. Najtežje probleme je prevzel sam, ostalo je prepustil nam.

Pobratenje s Škofijsko karitas Banja Luka je bilo spet širše zastavljeno. Njihovi sodelavci so se zaradi problemov, ki jih je pustila vojna, srečevali z izgorelostjo, in skupaj z ravnateljem sta večkrat šla v Bosno in pomagala.

Pojavljale so se **nove stiske**, zato smo se večkrat srečali in predebatirali problematiko, vedno več je bilo elektronskih sporočil in telefonov, kjer nam je povedal svoje mnenje. Neštetokrat je rekel: »Jaz bi naredil tako, kako boste naredili vi, pa premislite in prevzemite odgovornost.«

V stečajih, odpuščanjih in brezposelnosti je kmalu zaznal, da ti ljudje ne rabijo le materialne pomoči, temveč sočloveka. Ob stečaju podjetij je vodil delavnice za vse, ki nimajo družine in so v tej stiski ostali sami.

Pri načrtovanju **Materinskega doma** je bila njegova beseda nepogrešljiva.

Posebna skrb so bili za Bogdana vedno otroci in še danes, ko pišemo o programu **Popoldan na Cesti**, ki se je razvil in deluje kar na več lokacijah, zapišemo, da je Bogdan Žorž idejni oče projekta.

Zase lahko rečem, da bom njegovo kleno besedo najbolj pogrešala na **Tajništvu Škofijske karitas**. Vse stiske in težave je videl širše, v vsaki stiski je videl izziv; kolikokrat nam je ponovil: »Služb sicer ni, je pa delo, zato je treba ljudi spodbujati, da poprimejo za vsako

delo.« Tudi sam se je tega še kako držal, nekaj dni predno je prvič šel v bolnišnico, sem ga klicala, pa je žena rekla, da obira oljke.

Nikoli nismo sešteli, verjetno tudi Bogdan ne, koliko **predavanj, delavnic, srečanj** je bilo, da ne govorim o tisočih mladih in starejših, ki so ga prišli poslušat. Ob tem se je treba zahvaliti Bogdanovi ženi Zdenki, tudi sodelavki Karitas, tudi zaradi nje in njune ljubezni je zmožgal zasejati to, kar bomo še dolgo želi. Ne bi omenjala številnih knjig, ki so dragocen pripomoček učiteljem, vzgojiteljem, staršem, starim staršem ... Hvala, Bogdan.

Še bi lahko pisala, imel je številne talente, ki jih je v polnosti delil z vsemi nami. V zadnjem letu sem, ko sem ga poslušala, večkrat pomislila, da je v sorodu s papežem Frančiškom, ker je tako iskriivo zagovarjal ljudi na robu. Pri njem sem občudovala, da ni ločil med pomembnimi in navadnimi ljudmi. Zanj so bili vsi pomembni, ker so že v izviru Božji otroci. Ne bom pozabila dogodka, ko je umrl revež, ki mu je pomagal v številnih stiskah in težavah. Na njegov pogreb je prišel v obleki in kravati, kar pri njem ni bilo pogosto, ter pripravil nagovor, v katerem ni manjkalo spoštovanja in ljubezni.

Ko sem v času slovesa poslušala in razmišljala, kje vse je Bogdan pustil svoj pečat, sem si rekla: »Človek bi moral živeti 300 let, in še ne vem, če bi zmožgal to, kar je Bogdan zmožgal v šestinšestdesetih letih.«

Njegov zemeljski »kamino« je končan, z njegovimi mislimi, ki jih je veliko v knjigah in srcu, bomo šli naprej, dokler nam bo dano. Za Bogdana pa še kako drži: **»Moder in pravičen mož, resničen v besedi, pravičen v sodbi, preudaren v nasvetu in prizadeven v dejavnosti.« Bogu hvala zanj.** •

POMEN SODELOVANJA MED JAVNO UPRAVO IN NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI

Miha Starešinič, Vključen.si

Sodelovanje med nevladnimi organizacijami in javno upravo je zelo pomemben element uspešnega povezovanja in pogosto vodi tudi h krepitvi civilnega dialoga. Vrsta problemov, s katerimi se NVO soočajo pri svojem delu, je mnogokrat skrita predstavnikom javne uprave, ki pa so ravno tisti sogovorniki, ki NVO in njihovim uporabnikom lahko pomagajo iz marsikaterih zagat. Akcije ozaveščanja javne uprave o pomenu in delovanju NVO so tako dobra priložnost za širjenje zavesti o problematiki, ki pesti NVO in njihove uporabnike, ter o vlogi NVO delujočih na področju socialnega vključevanja med zaposlenimi v javni upravi.

S tem namenom smo v mreži Vključen.si v sredo, 5. 3. 2014, organizirali akcijo beljenja in urejanja prostorov v **Zavodu Pod strehco**, ki je neprofitna, prostovoljna organizacija civilne družbe, ki želi zanesljivo, odgovorno in visoko strokovno zagotavljati storitve socialno ogroženim. Zavod ustvarja odgovorne državljanke, ki jim pomaga pri samooskrbi, ekonomski neodvisnosti, ekološki ozaveščenosti in skrbi za lastno zdravje.

Pri akciji so se nam pridružili predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **državni sekretar Dejan Levanič, Mojca Faganel, svetovalka v kabinetu ministrice, in Gregor Resmanom iz službe za odnose z javnostmi**. Skupaj s prostovoljci smo s sodelovanjem v delovni akciji prispevali k urejanju in pripravi prostorov zavoda, ki bodo v prihodnje pomoči potrebnim omogočali lažjo integracijo v družbo in vsakodnevni topli obrok.

Delovna vnema, pripravljenost sodelovati in odprtost ter zanimanje predstavnikov javne uprave za delovanje Zavoda in bodoče sodelovanje v programih so pripomogli k uspešni akciji, ki je obogatila vse so-

delujoče. Vsi smo se strinjali, da je takih akcij premalo in da je treba tudi v bodoče iskati nove načine povezovanja javne uprave in NVO.

V mreži Vključen.si bomo tako nadaljevali z organizacijo akcij z namenom ozaveščanja širše javnosti o pomenu in delovanju NVO. Z akcijami ozaveščanja se bodo lahko predstavniki javne uprave seznanili delovanjem posameznih NVO s področja socialnega vključevanja, sodelovali pri njihovih vsakdanjih opravilih ali izrednih akcijah, spoznali ovire, s katerimi se NVO soočajo, in z zaposlenimi ter uporabniki vzpostavili osebni odnos.

Vse NVO, ki si želijo sodelovati pri podobnih akcijah, vabimo, da se obrnejo na mrežo Vključen.si. •

KARITAS

- v službi človeškega dostojanstva

Imre Jerebic

Nenavadna služba za sodelavce Karitas ... Premalo je dorečena, premalo jasna, bi lahko takoj protestirali, kajti navajeni smo na službe, kjer so jasna navodila in kjer šef igra zelo konkretno in pomembno vlogo.

Tudi nimamo pravilnika ali kakega drugega zakona, ki bi opredeljeval to službo. Imamo pa etična načela Karitas, še več, imamo evangelije, kjer vse piše. Imamo tudi izkušnjo Cerkve včeraj in danes! Cela paleta posameznikov ali skupin je znala in zna biti v službi človeškega dostojanstva v imenu evangelija. Npr. sedanji papež Frančišek nas je presenetil v prvem letu svoje papeške poti z dimenzijo služenja človeku z veseljem in predanostjo ubogim.

Gre za dve stvari: **veselje do služenja – darovanja in predanost ubogim**. V razmišljanju bom poskušal bolj konkretno spregovoriti o obeh:

Veselje v služenju človeku: človek kot skrivnostno, socialno, čutno, duhovno bitje je danes na razpotju, ker mu pred očmi razpada klasična družina in ker smo ga dobesedno vrgli v velik vrtiljak sodobnega življenja brez meja. Zasuli smo ga z materialnimi potrebami, uzakonili njegove pravice in svoboščine, osiromašili pa njegov čutni in duhovni svet. Sodobni človek je postal popotnik, ki išče pravo pot življenja, a obenem brezdomec, ker smo mu vzeli varnost in vrednote ter stabilnost v nekem okolju, ki ga je čas prerastel.

Pred seboj imamo popotnika, ki iskreno išče svojo enkratno pot v različnih življenjskih obdobjih, in v isti osebi brezdomca, ki ga je življenje vrglo iz neke klasične varnosti in ustaljenih vrednot. Človek popotnik in brezdomec rabi sočloveka, ki mu ohranja ali vrača človeško dostojanstvo. S tarnanjem, kako je hudo, ne bomo nič naredili, celo odbili bomo sočloveka, ki nam je bil poslan na pot.

Samo pristno veselje kot izliv srca, ki nosi polnost življenja in ga želi deliti s popotnikom in obenem brezdomcem, je vstopnica za srečanje, ki ne prinaša le prebliska sreče, ampak lahko osreči nekoga, da je človek vreden svojega dostojanstva.

Predanosti do ubogih ne zrcali samo sedanji papež Frančišek, ampak vsak sodelavec Karitas, ki je odgovoril na Njegov klic in ki v tišini srca obnavlja to zavezo služenja ubogim v svoji sredi.

Naša predanost ubogim je posebna služba, ki nas je našla in ki nas vedno znova in znova kliče, da ji ostajamo zvesti 10, 20 ali več let. Naše diplome, naša priznanja so vrste najrazličnejših ubogih ali ljudi z roba družbe, ki smo jim tako predani, da celo sanjamo o njih!

Konkretno se naša predanost ubogim ali ljudem v stiski lahko izraža na štiri načine: v spoštovanju, skrbi, odgovornosti in učenju ljubezni. Po taki poti skupaj v predanosti ubogim postajamo tudi mi bolj ljudje, kot bi rekel Erik Fromm.

Da bi v službi sočloveku oziroma njegovemu dostojanstvu tudi mi sodelavci postajali bolj ljudje, je vredno razmi-

Vizija Slovenske karitas:

Karitas

- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

sliti o spoštovanju, skrbi, odgovornosti in učenju ljubezni do ubogih in skupaj z njimi.

Spoštovanje: Če pogledamo nastope politikov, če pogledamo ulično življenje mladih ob večerih ali diskotekah, če bi prisluhnili raznim družinskim zgodbam ali če opazujemo promet v času konic ..., bi lahko mirno rekli, da smo spoštovanje dali »zamrzniti«.

Spoštovanja se ne da kupiti kot npr. tudi prijateljstva ne, da se ga pa udomačiti, kot bi rekel Mali princ. Pa smo zopet tam: kaj pa pomeni udomačiti? Korak za korakom se nekemu približati, da te začuti, da te zavonja, da te sprejme. Mali princ še pravi, da je treba biti potrpežljiv in da se je treba naučiti boriti se proti vetru, da npr. postaviš ograjo. **Da, ubogim in za uboge je treba postaviti ograjo, da jih ne pohodijo nepridipravi.**

Skrb: ta nam navidezno gre dosti bolj od rok, saj smo skrbni do službe, do stanovanja, do avtomobila. Malo se zatakne pri skrbi do sočloveka, npr. tujca ali siromaka. Razumljivo je, da mora šef skrbeti za svoj kader ali zdravnik za svoje paciente ali mati za svojega otroka, toda poskrbeti za lačne, žejne, brezdomce, popotnike vseh vrst, pijance, narkomane, nasilneže, rome, tujce ... Zgodba iz Matejevega evangelija o poslednji sodbi nam ni ravno vsak dan pisana na kožo. **Veliki ljudje, kot npr. mati Terezija iz Kalkute, so tudi za nas sodelavce Karitas ponovno ovrednotili recept skrbi do ubogih vseh vrst, in sicer preko molitve pred živim Jezusom, in to vsak dan na kolenih.**

Odgovornost: o tem nas učijo že skoraj v zibelki. Znan je rek: »Če hočeš preživeti, se uveljaviti, se moraš spopasti z odgovornostjo.« Moraš se pač naučiti odgovornosti glede šole, službe, denarja. Kaj pa odgovornost do sočloveka, ki je nekaj drugega kot skrb zanj? Neverjetno, koliko partnerskih ali zakonskih ali prijateljskih zvez razpada, ker je šepala odgovornost drug za drugega. **Odgovornost je nadgradnja skrbi, ko se angažirajo v nas telo, srce in duh.** Ko smo odgovorni, smo celovito predani sočloveku ali neki stvari. Žled v Sloveniji v mesecu februarju je dokaz, kako so znali biti gasilci, sokrajani, sodelavci Karitas, civilna zaščita predani ljudem, ki jih je zajel ledeni oklep, da so npr. prišli do njih in jim ponudili minimalne življenjske pogoje (hrano, elektriko, toplo besedo).

Učenje ljubezni: to pa zveni zelo domače in zelo prijetno. Vsak človek si želi, da bi znal ljubiti in bil deležen ljubezni od nekoga. Deležni smo Božje ljubezni kot verni in kot sodelavci Karitas, zato so od nas večja pričakovanja, da se npr. gremo Karitas doma, v župniji, v svoji soseski in končno v naši družbi. **Prepletenost trojstva ljubezni – ljubezni do Očeta, sebe, bližnjega v stiski – je naša prva stalnica. Nenehen napor, da želimo služiti in biti odprti za milost, je druga stalnica.** Vsak dan obe stalnici prepletamo in dopolnjujemo in v tem je tudi čar učenja Ljubezni. •

Pogum je skupaj z ljubeznijo največji dar.
Vsak človek je velikokrat poražen,
a če sprejemamo poraz vedro,
si iz tega nekaj naučimo
in poizkušamo še enkrat drugače,
bomo uresničili kar smo si zadali.

Rosanne Ambrose Brown

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

Vizija Slovenske karitas:

Karitas

- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004